

Kommunfullmäktige

Utlåtande avseende delårsrapport 2016-08-31

Vi av fullmäktige utsedda revisorer har uppdraget att bedöma om resultatet i delårsrapporten per 2016-08-31 är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas bedömning ska biläggas delårsrapporten inför fullmäktiges behandling av densamma. Bedömningen är baserad på en översiktlig granskning av delårsrapporten. Det innebär att granskningen har varit begränsad i omfattning, inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen. Granskningsresultatet framgår av bifogad granskningsrapport som utarbetats av PwC.

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin bedömning av om delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål som kommunfullmäktige fastställt. Revisorernas uttalande avges i den bedömning som de avlämnar till kommunfullmäktige i samband med att delårsrapporten behandlas.

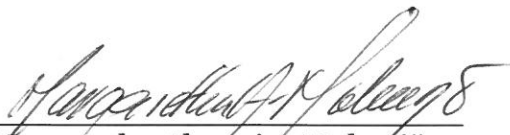
Utifrån genomförd granskning gör vi följande bedömning av kommunens delårsrapport:

- Balanskravet bedöms att uppfyllas 2016.
- Redovisat resultat samt prognos för helår indikerar att resultatmålet om 4 % uppnås medan målsättningen avseende finansiering av investeringarna delvis uppnås. Målsättningen avseende sjukskrivningarna bedöms inte uppnås. För övriga verksamhetsmål bedöms åtta uppnås medan två inte uppnås. Tre mål bedöms att delvis kunna uppnås.
- Delårsrapporten är i allt väsentligt upprättad enligt lagens krav och god redovisning i övrigt med undantag för avsättningen för Bollebygdskolan.

Bollebygd den 3 november 2016

Valda revisorer

Margaretha Almqvist-Malm sjö
Ordförande

Ralph Utbult

Anna-Stina Andersson

Elin Axelsson

Per Wignäs

Bilaga: Granskningsrapport sakkunniga: Granskning av delårsrapport 2016

Granskningsrapport

Granskning av delårsrapport 2016

Bollebygds kommun

*Inger Andersson
Certifierad kommunal
revisor
Anela Cmajcanin
Revisor*

Oktober 2016

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattande bedömning	1
2.	Inledning	3
2.1.	Bakgrund	3
2.2.	Revisionsfrågor	3
2.3.	Revisionskriterier	3
2.4.	Metod och avgränsning	4
3.	Granskningsresultat	5
3.1.	Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?	5
3.1.1.	Iakttagelser	5
3.1.2.	Bedömning.....	5
3.2.	Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda finansiella målen, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?	6
3.2.1.	Iakttagelser	6
3.2.1.1.	Bedömning.....	7
3.3.	Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för verksamheten, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?...	7
3.3.1.1.	Iakttagelse.....	7
3.3.1.2.	Bedömning.....	8
4.	Revisionell bedömning.....	9

1. *Sammanfattande bedömning*

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat kommunens delårsrapport för perioden 2016-01-01 – 2016-08-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2016.

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin bedömning av om delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål som kommunfullmäktige fastställt. Revisorernas uttalande avges i den bedömning som de avlämnar till kommunfullmäktige i samband med att delårsrapporten behandlas.

Utifrån genomförd granskning gör vi följande bedömning av kommunens delårsrapport:

- Balanskravet bedöms att uppfyllas 2016.
- Redovisat resultat samt prognos för helår indikerar att ett – av kommunfullmäktige – fastställda finansiella mål kommer att uppnås under 2016. Ett mål beräknas att delvis uppnås och det tredje att inte uppnås.
- Det finns förutsättningar för att åtta av de – av kommunfullmäktige – fastställda verksamhetsmålen - kommer att uppnås 2016. För tre mål är prognosen att de delvis uppnås och två ej uppnås.
- Delårsrapporten är i allt väsentligt upprättad enligt lagens krav och god redovisning i övrigt.

Balanskrav

Delårsresultatet t.o.m. augusti månad uppgår till 36,9 mnkr att jämföra med 25,7 mnkr vid motsvarande period föregående år. Prognostiserat resultat för 2016 är beräknat till 26 mnkr. Vid avstämning mot balanskravet skall inga realisationsvinster exkluderas. Det finns inte något underskott från tidigare år att täcka in. Avstämningen gentemot lagstadgat balanskrav uppgår således till 26 mnkr vid årets slut.

Finansiella mål

Kommunfullmäktige har fastställt tre finansiella målsättningar som anger ambitionsnivån vad gäller den ekonomiska utvecklingen. Kommunens finansiella mål är

- Det ekonomiska resultatet ska över tid motsvara 4 procent av kommuns intäkter för skatter och generella statsbidrag.
- Över tid ska minst 40 procent av kommunens investeringar finansieras med egna medel.

- Sjukfrånvaron ska minska.

Redovisat resultat samt prognos för helår indikerar att ett av kommunens finansiella mål kommer att uppnås. Det ekonomiska resultatet uppgår till 5,6 procent av kommunens intäkter för skatter och generella statsbidrag. Investeringsmålet beräknas att delvis/eventuellt uppnås. Med nuvarande prognos uppnås målet, men osäkerheten bedöms som stor. Målet om minskad sjukfrånvaro, 0,5 procent utifrån 2015 års nivå har istället visat på ökad sjukfrånvaro.

Verksamhetsmål

I delårsrapporten ges en samlad uppfattning att 56 % av målen är uppnådda vid årets slut. Med ledning av vad som anges i delårsrapporten har vi ingen avvikande uppfattning avseende måluppfyllelse. Då vi gör en avstämning med endast verksamhetsmål indikerar detta en måluppfyllelsegrad om närmare 62 %. Åtta av 13 verksamhetsmål anses bli uppnådda, tre prognostiseras som delvis och två beräknas ej att nås. För att utveckla arbetet med verksamhetsmässiga mål, rekommenderar vi att det sker en tydligare koppling mellan resursåtgång, prestation, resultat och effekter.

Delårsrapportens upprättande - rättvisande räkenskaper

Vi bedömer att delårsrapporten – med undantag av nedanstående post – i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad i enlighet med god redovisningssed. Vi bedömer att Bollebygds kommun i allt väsentligt följer vad som anges i Kommunal redovisningslag (KRL) och Rådet för kommunal redovisning (RKR's) rekommendationer som gäller beträffande tillämpade redovisningsprinciper och i övrigt kan betraktas som god redovisningssed (gällande praxis). Kommunen avviker dock då det gäller avsättningar Bollebygdsskolan, 5,3 mnkr.

2. Inledning

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat kommunens delårsrapport för perioden 2016-01-01 – 2016-08-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2016.

2.1. Bakgrund

Kommuner är enligt den kommunala redovisningslagen (KRL), skyldiga att minst en gång om året upprätta en särskild redovisning (delårsrapport) för verksamheten från årets början.

KL 9 kap 9 a §

Revisorerna skall bedöma om resultatet i delårsrapporten som enligt 8 kap. 20 a § skall behandlas av fullmäktige och årsbokslutet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning skall biläggas delårsrapporten och årsbokslutet.

Revisorernas bedömning av delårsrapporten ska grundas på det ekonomiska resultatet och uppfyllelsen av fullmäktiges mål för ekonomi och verksamhet.

2.2. Revisionsfrågor

Granskningen syftar till att översiktligt bedöma om delårsrapporten ger svar på följande revisionsfrågor.

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda finansiella målen, det vill säga finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för verksamheten, det vill säga finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

2.3. Revisionskriterier

Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av delårsrapporten som enligt 8 kap 20 a § KL ska behandlas av kommunfullmäktige.

Granskningen av delårsrapporten innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen (KL) och lag om kommunal redovisning (KRL).
- Rådet för kommunal redovisnings rekommendation, RKR 22, samt god redovisningssed i övrigt.
- Fullmäktigebeslut avseende god ekonomisk hushållning.

2.4. Metod och avgränsning

Granskningen har utförts genom:

- Intervjuer med berörda tjänstemän
- Analys av relevanta dokument
- Översiktlig granskning och analys av det siffermässiga bokslutet per 2016-08-31 samt resultatprognos för året
- Översiktlig analys av verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige fastställda målen

Granskningen är inte lika omfattande som granskningen av årsredovisningen utan mer översiktlig. Granskningen är dessutom mer inriktad på analytisk granskning än på substansgranskning. Granskningen har planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om delårsrapporten i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Granskningen är översiktlig och omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i delårsrapporten. Då vår granskning därför inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda brister kan förekomma.

Vår granskning är i huvudsak baserad på utkast till delårsrapport oss tillhanda 5 oktober 2016.

Rapporten är faktagranskad av ekonomichef och redovisningsekonom i Bollebygds kommun.

3. Granskningsresultat

3.1. Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?

3.1.1. Iakttagelser

Den upprättade delårsrapporten omfattar perioden januari – augusti, vilket är i överensstämmelse med KRL där det sägs att delårsrapporten ska omfatta minst sex och högst åtta månader.

Delårsrapporten består av en förvaltningsberättelse samt resultaträkning, balansräkning och kassaflödesanalys. Sammanställd redovisning saknas då Stiftelsen Bollebygdsgäststugor inte upprättat någon delårsrapport.

I syfte att redovisa en så aktuell rapport som möjligt bör Kommunstyrelsen snarast ta ställning till upprättad delårsrapport för att därefter förelägga den för fullmäktige. Delårsrapporten behandlas av Kommunstyrelsen den 24 oktober och kommer att redovisas för Kommunfullmäktige den 10 november 2016.

Arbetet med delårsrapporten skall fullgöras i enlighet med god redovisningssed. Detta innebär bland annat att olika redovisningsprinciper måste beaktas vid upprättandet. Upplysning om avvikelser från god redovisningssed samt skälen för avvikelsen skall anges.

Under rubriken "Redovisningsprinciper" uppges att redovisningsprinciperna är oförändrade gentemot årsredovisning 2015. Kommunen följer KRL och RKR´s rekommendationer, med några mindre avsteg. En större avvikelse är dock avsättning till Bollebygdsskolan om sammanlagt 5,3 mnkr. Under året har avsättning gjorts med drygt 1,3 mnkr. Avsättningarna är inte förenliga med KRL och RKR´s rekommendation 10.2. Kommunen avviker även då det gäller redovisning av exploateringsverksamheten. Här pågår dock ett arbete med att förbättra redovisningen.

I förvaltningsberättelsen finns ingen formell balanskravsutredning, utan det anges endast att Bollebygds kommun inte har något negativt resultat att återställa. Vi har noterat att delårsresultatet t.o.m. augusti månad uppgår till 36,9 mnkr att jämföra med 25,7 mnkr vid motsvarande period föregående år. Prognostiserat resultat för 2016 är beräknat till 26 mnkr. Vid avstämning mot balanskravet skall inga realisationsvinster exkluderas. Det finns inte något underskott från tidigare år att täcka in. Avstämningen gentemot lagstadgat balanskrav uppgår således till 26 mnkr vid årets slut.

3.1.2. Bedömning

Vi bedömer att kommunen till övervägande del följer vad som anges i KRL samt vad som i övrigt kan betraktas som god redovisningssed. Gentemot föregående år har delårsrapporten utvecklats med mer tydlig skrivning avseende "Händelser som inträffat efter rapportperiodens slut" samt "Summering och framtid". Vi bedömer

att delårsrapporten, med undantag av avsättning Bollebygdsskolan, i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad i enlighet med god redovisningssed.

Redovisningsprinciperna kan lämpligen kompletteras med hur periodisering skett exempelvis vid årsavgifter, interkommunala ersättningar, statsbidrag. I RKR 22 efterfrågas kommentarer som förklarar säsongsvarianter som påverkat verksamheten.

Vi har granskat ett urval poster bl.a. avseende periodiseringar som är gjorda i samband med delårsrapporten. Särskilt kan uppmärksammas att skatteintäkter, fastighetsavgift och pensionsavsättning är korrekt gjord.

I vår översiktliga granskning har det inte framkommit några omständigheter som tyder på att kommunens delårsrapport inte är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt.

Vi instämmer i kommunens bedömning avseende prognos för att balanskravet kommer att uppfyllas 2016.

Redovisningen till Kommunfullmäktige infaller dock utom den tvåmånadersperiod som kan anses som god redovisningssed.

3.2. Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda finansiella målen, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

3.2.1. Iakttagelser

I delårsrapporten görs en avstämning mot kommunens finansiella mål som fastställts av fullmäktige i budget 2016-2018.

Finansiella mål, fastställda av fullmäktige i mål och budget 2016-2018	Prognos 2016	Måluppfyllelse Kommunstyrelsens bedömning
Det ekonomiska resultatet ska över tid motsvara 4 % av kommunens intäkter för skatter och generella statsbidrag.	Skatter och generella statsbidrag uppgår till 460 mnkr i prognos för helår. 4 % kräver ett resultat om 18,4 mnkr. Prognostiserat resultat uppgår till 26 mnkr, d.v.s. drygt 5,6 %.	Prognosen pekar på att målet kommer att uppnås.
Över tid ska minst 40 % av kommunens investeringar finansieras med egna medel.	I delårsrapporten prognostiseras investeringarna till 108,3 mnkr. 40 % ger ett belopp om 43,3 mnkr. Årets resultat prognostiseras till 26 mnkr och avskrivningarna till	Prognosen pekar på att det är osäkert om målet kommer att uppnås.

18,8 mnkr vilket uppgår till ett utrymme om 44,8 mnkr.

Sjukfrånvaron ska minska.

Vid augusti månads slut uppgår sjukfrånvaron till 8,2 % att jämföra med 6,8 % för motsvarande period föregående år.

Prognosen pekar på målet inte kommer att uppnås.

3.2.1.1. Bedömning

Redovisat resultat samt prognos för helår indikerar att kommunens finansiella mål avseende ett resultatmål om 4 % kommer att uppnås för 2016. Det är dock oklart om detta mål kommer att uppnås resterande del av planperioden.

Det finns även förutsättningar för att investeringarnas självfinansieringsgrad om 40 % kommer att uppnås. Vi instämmer i Kommunstyrelsens bedömning att här dock finns en osäkerhet beroende på hur investeringsbudgeten används.

När det gäller sjukfrånvaron så har den ökat gentemot vad som var motsvarande period föregående år – från 6,8 % till 8,2 %. I budget 2016 – 2018 anges att

- sjukfrånvaron ska minska (gäller samtliga nämnder)
- sjukfrånvaron i kommunen ska minska med minst 0,5 procentenheter utifrån 2015 års utfall.

Vi instämmer i Kommunstyrelsens bedömning att mål avseende minskad sjukfrånvaro inte kommer att uppnås. I delårsrapporten anges att arbetet med att minska sjukfrånvaron finns som ett utredningsuppdrag och en utförligare beskrivning kommer att ske i årsredovisningen.

3.3. Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för verksamheten, d.v.s finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

3.3.1.1. Iakttagelser

I dokumentet "Bollebygds kommun – mål och budget 2016-2018 anger Kommunfullmäktige de olika nämndsmålen kopplande till kommunens övergripande mål. För att begränsa antalet nämndsmål är dessa kompletterade med ett antal nyckeltal. Fullmäktige har inte klart angivet att dessa utgör god ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv, men vi har i vår granskning utgått ifrån att dessa mål utgör fullmäktiges definition av god ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv.

Delårsrapporten innehåller ett avsnitt benämnt "Uppföljning av nämndernas mål och nyckeltal". Här redovisas de olika nämndsmålen avseende – för de flesta –

insatser, måluppfyllelse och analys. Delårsrapporten har även en sammanställning prognos för måluppfyllelse och ett avsnitt benämnt "Kommunstyrelsens samlade bedömning av måluppfyllelsen". Här anges att av de totalt 16 målen som angavs i budgeten förväntas nio att uppnås, fyra delvis och tre inte uppnås. I denna samlade bedömning ingår även målen för god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv. Exkluderas dessa så bedöms åtta mål att uppnås (62 %), tre (23 %) osäkert och två (15 %) inte alls.

3.3.1.2. Bedömning

Med ledning av vad som anges i delårsrapporten har vi ingen avvikande uppfattning avseende måluppfyllelse.

För att utveckla arbetet med verksamhetsmässiga mål, rekommenderar vi att det sker en tydligare koppling mellan resursåtgång, prestation, resultat och effekter.

4. *Revisionell bedömning*

Vår samlade bedömning är att delårsrapporten i allt väsentligt är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed. Vi bedömer att

- Balanskravet bedöms att uppfyllas 2016.
- Redovisat resultat samt prognos för helår indikerar att ett – av kommunfullmäktige – fastställda finansiella mål kommer att uppnås under 2016. Ett mål beräknas att delvis uppnås och det tredje att inte uppnås.
- Det finns förutsättningar för att åtta av de – av kommunfullmäktige – fastställda verksamhetsmålen - kommer att uppnås 2016. För tre mål är prognosen att de delvis uppnås och två ej uppnås.
- Delårsrapporten är i allt väsentligt upprättad enligt lagens krav och god redovisning i övrigt.

Göteborg 28 oktober 2016

Inger Andersson

Projektledare

Fredrik Carlsson

Uppdragsledare